

VÄRDEBESKRIVNING**Område av riksintresse för naturvård i Dalarnas län****Datum:** 2004-01-08**Områdesnummer:** NRO 20 124**Områdesnamn:** Bysjön**Kommun:** Ludvika (2085)**Kartblad:** 12F NV**Area:** 990 ha, varav 480 ha land och 510 ha vatten.**Naturgeografisk region:** 28b Sydligt boreala kuperade områden.**Agrara kulturlandskapsregioner:** Södra Norrlands och norra Svealands kust- och odlingsbygder.**Landskapsformer:** Vågig bergkullterräng med relativ höjd över 100 m.**Riksvärde:**

Odlingslandskap	Naturbetesmark	
	Slätteräng	
	Flora	
	Fauna	

Värdeomdöme: Vackra och representativa odlings- och kulturbygder runt Bysjön. Lövsjögårdar och barrskogspartier bidrar till värdefull variation. Förekomst av bl.a. bäver, rosenfink och fiskgjuse. Bysjön med dess stränder har stora värden för fågellivet. I de stora odlingsbygderna kring Bysjön är Jutens i Norra Västansjö den enda gården i Grangärdes gamla låglandsbygd som har kvar hävdad ängsmark och naturliga beteshagar. I området finns också ett mycket artrikt sydväxtberg.

Huvudkriterier: A, C**Stödkriterier:** Representativitet, kontinuitet, raritet, artrikedom, mångformighet.

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt jordbruk med åkerbruk, ängsbruk och skötsel av landskapselement. Områdets värden kan påverkas negativt av minskad eller upphörd jordbruks/betesdrift, skogsplantering på jordbruksmark, energiskogsodling, igenväxning, spridning av gifter eller gödselmedel, bebyggelse, nydikningar, täkt, luftledning, vägdragningar.

Säkerställande: Lillön/Lisselön i norra delen av sjön är med stöd av MB 7 kap 10 § avsatt som naturminne där tillträdesförbud gäller under häckningssäsong.

Områdets huvuddrag: Sjösystemet Bysjön, Saxen, Björken, Väsman, Övre och Nedre Boten med tillopp utgör Kolbäcksåns källflöden. Det omges av fagra odlings- och kulturbygder, t ex det smala näset mellan Bysjön och Björken och det breda mellan Bysjön och Väsman. Ett speciellt liv åt landskapsbilden skänker tvillingbergen Södra och Norra Uvberget.

I lövdungarna vid Norrboåns inlopp i Bysjön trivs bäver och rosenfink. Södra Uvberget är ett mycket artrikt sydväxtberg där man kan träffa på sötvedel och rockentrav i branterna. År 1976 etablerade sig fiskgjuse som häckningsfågel i området. Under sträckperioderna rastar mycket fågel på fälten, särskilt mellan Sunnansjö och Grytänge.

Efter Bysjöns västra strand ligger Norra Västansjö by. Kring gården hävdas ännu naturliga fodermarker. Blockrika partier just i övergången mot åkermarken väster och norr om gården nyttjas sedan lång tid som beteshagar. Den större hagen uppåt skogen utgörs till stor del av blandlövskog, men hyser ställvis ståtliga dungar av pelarenar. Intill gården slås ännu en liten hackslog traditionellt.

Hackslogen hyser en friskäng med örter som ormrot, ängsskallra och rödkämpar. I hagmarkerna finns områden med rödvenäng och fårsvingeltorräng med bl.a. ärenpris och femfingerört. I övrigt dominerar artfattig rished. I hagmarken närmast gården klänger nässelsnärjan i nässelruggarna.

Anmärkningar: Ingår i länsstyrelsens program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet (obj. nr 85-07), i länets ängs- och hagmarksinventering (obj. nr 85-16) och i nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (obj. nr W8501).

Referenser:

Länsstyrelsen Dalarna, 1994: *Värdefulla odlingslandskap i Dalarna*.

Länsstyrelsen 1994. Falun.

Länsstyrelsen i Dalarnas län, 1993: *Dalarnas ängar och betesmarker*.

Länsstyrelsen. Falun.

Naturvårdsverket, 1996: *Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet*. Stockholm.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län, 1988: *Naturvårdsprogram för Kopparbergs län*. Länsstyrelsen 1988. Falun.